

РЕШЕНИЕ

№ 197

гр. София, 26.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 14-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на шести февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Ася Събева

Членове: Елена Тахчиева
Камелия Първанова

при участието на секретаря Таня Ж. Петрова Вълчева
като разгледа докладваното от Ася Събева Въззивно гражданско дело № 20231000501737 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

С решение № 260637 от 24.04.2023г., постановено по гр.д.№ 10006/2020 г., по описа на СГС, ГО, 9 с-в, са отхвърлени изцяло обективно съединени иски с правно основание чл.79 ал.1 вр.чл. 82 и чл. 86, ал. 1 ЗЗД, предявени от „АРКО ИМОТИ“ ЕООД, ЕИК 175104569, срещу Н. Ю. Н., за заплащане на сумата от 19139,88 евро, представляваща обезщетение за имуществени вреди, изразяващи се в пропуснати ползи, вследствие неизпълнение на задължение да не разкрива, изнася и използва поверителна за ищцовото дружество информация, ведно със законната лихва върху тази сума, считано от 21.09.2020г. до окончателното ѝ изплащане, както и сумата от 2610,01 лв., представляваща обезщетение за забава в размер на законната лихва за периода 10.01.2020 г. до 16.09.2020 г., като **НЕОСНОВАТЕЛНИ**.

Със същото решение са присъдени разноски, като „АРКО ИМОТИ“ ЕООД, ЕИК 175104569, са осъдени да платят на Н. Ю. Н., сумата от 2700 лв. на основание чл.78, ал.3 ГПК.

В срока по чл.259 ГПК срещу решението е депозирана въззивна жалба от ищеца по делото.

Жалбоподателят-ищец АРКО ИМОТИ“ ЕООД, ЕИК 175104569 оспорва решението изцяло и моли съда да го отмени и уважени предявените от него иски. Посочва, че решението е недопустимо, тъй като съдът не е разгледал предявения иск, така

както е заявен по петитума на исковата молба, както и съгласно очертания с доклада на самия съд предмет на делото, а именно: иск по чл.45 ЗЗД, а видно от решението е постановил такова по иск за неизпълнение на договорни задължения - чл.79. ал. 1 ЗЗД, вр.чл.82 ЗЗД, поради което е постановил недопустимо решение, което не съответства на основанието и петитума на искането за съдебна защита. Договорна е отговорността за неизпълнение на задължение по съществуващо облигационно отношение между страните, докато при деликта облигационната връзка между страните възниква едва с причиняването на вредата. В конкретния случай, съдът е приел, че е налице договорна отговорност, тъй като между страните е съществувало трудово правоотношение в периода 12.06.2018 г. - 18.02.2019 г. Основно правило е, че ограничената имуществена отговорност има договорен характер, тъй като възниква при неизпълнение на задължение по конкретно трудово правоотношение, а пълната имуществена отговорност има деликтен характер, тъй като има своето основание в неизпълнение на общото задължение да не се вреди другиму. Според разрешенията на т. 2 от ТР № 3 от 22.04.2005 г. на ВКС по т.д. № 3/2004г., ОСГК хипотезите на пълна имуществена отговорност по чл. 203, ал. 2 КТ касаят деликт, отговорността за който се реализира по реда на чл. 49 ЗЗД и чл. 45 ЗЗД, както е прието и в практиката на ВКС (Решение № 9 от 31.01.2018 г. на ВКС по гр. д. № 1504/2017 п, IV г. о.; Решение № 65 от 9.07.2013 г. на ВКС по гр. д. № 865/2012г., III го). Това разграничение на характера на двата вида имуществена отговорност на служителя е традиционно застъпвано и в трудовоправната теория (М., В. Трудово право. С.: Сиби, 2010, 523□524, 527; С., Кр. Трудово право. Лекции. Специална част. Дял I Индивидуално трудово право. : Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2011, 373). Затова твърди, че дори и да се приеме, че към настоящия случай са приложими разпоредбите на КТ, то отговорността на ответника е деликтна, а не договорна, макар, че в конкретния случай, става въпрос за нарушение на транспонирани в българското законодателство европейски директиви, които са задължителни за прилагане от националните съдилища. В случая ищецът претендира, че са настъпили вреди не от неизпълнение на задължение произтичащо от трудовия договор, а от неправомерно поведение по повод на актове и действия по см. на чл. 1, ал. 2 ЗЗК. Изтъква факта, че между страните е постигнато споразумение, в което изрично е посочена информацията и данните, които следва да се считат за производствена и търговска тайна за него и за които е наложил забрана за разгласяване и/или предоставяне на трети лица. Както и че за времето си на работа в дружеството ответникът е имал достъп до такава информация, която е използвал и разпространявал в противоречие с правилата. Отговорността за нарушаване нормите за конфиденциалност по същността си е деликтна и съобразно разпоредбите на чл.105 ЗЗК и чл.106 ЗЗК за причинени вреди вследствие на извършени такива нарушения виновното лице дължи обезщетение в пълен размер, което обезщетение поставя увреденото лице в положението, в което то би се намирало, ако нарушението на правото на конкуренцията не е било извършено.

На второ място твърди, че съдът е основал своето решение и изградил вътрешното си убеждение единствено и само въз основа на показанията на свидетеля Р. Б. - собственик на имота, но без да изложи никакви мотиви защо възприема тези показания за достоверни и как

възприема непоследователността и противоречията в тях, както и факта, че свидетелят е лично заинтересуван да даде такива показания, тъй като е продал собствения си имот чрез посредничеството на довереното дружество и съответно може да му бъде потърсена отговорност за обезщетение за неоснователно обогатяване. Същевременно, обаче, съдът не е възприел дадените от св.К. показания, че към края на м.януари ответникът споделил, че има физическо лице - купувач, с което обсъждат параметри на сделката и подписването на предварителен договор, както и, че след прекратяването на трудовия договор на ответника лично свидетелят установил, че последният е регистрирал фирма, направил фейсбук страница, на която се похвалил, че същия имот, със същите снимки направени от Арко имоти, е продаден със съдействието на новоучреденото дружество на ответника, като е приел, че поради служебна зависимост същият бил заинтересован от изхода на делото. Оспорва изводите на съда, че св.К. би бил склонен да дава неверни показания, поради служебна ангажираност/ за каквито показания носи наказателна отговорност/, а приемането на показанията на св.Б., който е лично заинтересован да даде показания, че не е сключвал договор с агенции за недвижими имоти и по конкретно с Арко имоти за неправилно и нелогично. Това е така, защото свидетелят не отрича, че агенции са правили снимки на имота му и са водили потенциални купувачи, което обаче, поражда съмнение, че твърденията на свидетеля, че не е сключвал договори с агенции, включително с Арко имоти са неверни и нелогични, поради самото естество на посредническите услуги, които първо биват извършвани от изпълнителите - агенции за недвижими имоти в полза на възложителя и заплащани чак след постигането на положителен резултат за възложителя. Тоест никоя агенция не би вложила труд, усилия и капитал в реализирането на чужда сделка, без да се е подсигурила с доказателство, че ѝ е било възложено посредничеството и съответно, че ѝ се дължи посредническо възнаграждение. Показанията, че свидетелят сам е извършил правното обслужване на сделката, също будят съмнение в тяхната достоверност, доколкото той заявява, че е бил притиснат да продаде имота, защото същият е бил ипотекиран т.е. сделката за продажбата не е обикновена/ за да бъде консултирана с нотариус/, следвало е да бъде съгласувана с банката, в чиято полза е била учредена ипотека. В тази част свидетелските показания са недопустими, доколкото изявлението на ответника, направено на фейсбук страницата, която е създал и поддържал, като електронно съобщение е приравнено на писмен частен документ и съответно представлява признание на неизгоден за ответника факт, който не може да бъде опроверган чрез събирането на свидетелски показания - чл.164, ал. 1, т.6 ГПК. От снимката на фейсбук страницата се установява, че той е предлагал в социалните мрежи Недвижим имот - Еднофамилна жилищна сграда на два етажа с дворно място, находяща се в гр. ***, ул. "****" № ***, която оферта видно от снимката на вътрешната IT система на ищеца е била качена на 02.10.2018 г., под ID 31471 с офертна цена 318 998 евро и рекламирана от Арко имоти в различни канали, включително и YouTube. В този смисъл сам е направил изявление в социалните мрежи Facebook, че е извършил посредническа дейност за продажбата на къщата, находяща се в гр. *** и офертирана от Арко имоти по време на трудовото правоотношение между страните, непосредствено след прекратяване на трудовото му правоотношение. Така на 28.03.2019г. с Нотариален акт за

покупко продажба на недвижим имот имотът е бил продаден, а ответникът е направил изявление, в електронна форма, че продажбата е извършена с посредничеството на регистрираното от него дружество. Тези действия на ответника са противоправни представляват нарушение на чл.29 ЗЗК, доколкото разпоредбата забранява всяко действие или бездействие при осъществяване на стопанска дейност, което е в противоречие с добросъвестната търговска практика и уврежда или може да увреди интересите на конкурентите в отношенията помежду им. По този начин е реализирал печалба, респ. е причинил и имуществени щети на Арко имоти, представляващи нереализирано в полза на същото посредническо възнаграждение в размер на 6% от обявената и оферирана продажна цена за еднофамилната къща, а именно: 19 139,88 евро или 37 434,35 лева / деветнадесет хиляди сто тридесет и девет хиляди евро и осемдесет и осем евро или тридесет и седем хиляди четиристотин тридесет и четири лева и тридесет и пет ст./. Претендира разноски.

Въззиваемата страна Н. Ю. Н. оспорва жалбата и моли съда да потвърди решението като правилно и законосъобразно. посочва, че правната квалификация на всеки иск е свързана с допустимостта на постановеното по него решение само когато с последното решаващият съд е нарушил принципа на диспозитивното начало в гражданския процес, произнасяйки се извън определеният от страните по спора предмет на делото и обхвата на търсената от ищеца защита, а когато липсва такова нарушение, дадената от съда правна квалификация на исковата претенция, с която е сезиран, във всички случаи обуславя правилността на решението му. Счита, че съдът правилно е квалифицирал предявения иск, правилно е упражнил задължението си да определи квалификацията, като същата е определена съобразно въведените от ищеца твърдения и заявления петитум. Въззивникът твърди, че показанията на св.Р. Б. будят съмнения в тяхната достоверност. На първо място, изходът от настоящия правен спор по никакъв начин не го облагодетелства. Точно обратното, Р. Б. потвърждава, че е продал имота без участието на „Арко Имоти“ ООД, т.е. без участието на въззивника. Ако същият бе сключил договор с „Арко Имоти“ ООД, още повече ексклузивен такъв, каквито са недоказаните твърдения на въззивника, то въззивникът би имал чудесна възможност да потърси отговорност от Р. Б., въз основа на дадените от него свидетелски показания, разбира се, ако твърденията на въззивника за сключен договор за посредничество са верни. Въззивникът не е представил каквито и да било доказателства, с които да докаже възложеното ексклузивно посредничество. На следващо място счита, че чрез представената по делото извадка от фейсбук страница не може да се докаже в условията на пълно и главно доказване твърдението, че ответникът е извършил посредническа дейност по продажба на недвижимия имот в гр. ***, като и че е реализирал печалба за себе си в ущърб на въззивника. Видно от представената от въззивника извадка отфейсбук, публикацията твърдяща продажбата на. недвижимия имот е от 12.03.2019г. а нотариалният акт за продажба на недвижимия имот е сключен на 28.03.2019г. Така представеното доказателство хронологически отрича възможността ответникът да е посредничил при извършването на сделката, а от друга страна поставя под съмнение автентичността и истинността на въпросното вещественно доказателство. Такава публикация не е налична във въпросната Facebook страница - „The Property Real Estate

Company . Задължението на работниците или служителите за опазване е тайна на информацията, станала им известна при или по повод изпълняваната от тях трудова функция или дейност, произтича от самия закон - чл. 126, т. 9 КТ, както и общата забрана, предвидена в чл. 45 ЗЗД да не се вреди другиму. При нарушаването на подобна клауза работниците или служителите дължат обезщетение за действително причинените на работодателя вреди, чийто размер, възникване и причинна връзка между действието и настъпилата вреда последният трябва да докаже. В настоящия случай въззивникът по никакъв начин не е доказал използването и снабдяването на Н. Н. с такава информация. Въззивникът не е описал точно вида на информацията и нейния източник, които приема за поверителни, както и факта, че тази информация не е общодостъпна. Точно обратното, детайлна информация за офертата се публикува на интернет страницата на Арко Имоти и е общодостъпна, т.е, същата не е конфиденциална.

Отделно от горното доводите, че твърдените вреди за въззивника се изразяват в пропуснати ползи, предполага пълно и главно доказване на сигурното настъпване на тези ползи в патримониума на въззивника. Въпреки твърдението за поетото задължение в Декларацията за конфиденциалност и лоялност, извършването на сходна дейност не може да се вмени в отговорност на ответника. Уговорената клауза в Декларацията за конфиденциалност е нищожна като противоречаща на чл.48, ал.1 от Конституцията на РБ, която разпорежда гарантира основното право на труд на всеки човек. Отговорността на ответника може да бъде ангажирана, ако се установи, че в резултат на тази сходна дейност той е причинил вреди на ищеца в резултат на нелоялна конкуренция.

В условие на евентуалност, ако се уважи иска, що се отнася до размера на същия посочва, че видно от представения н.а. цената на недвижимия имот е била 198 000 лв., а 3 % от тази сума е равна на 5 940 лв. Посочва, че съгласно чл.12 на бланковия договор на Арко Имоти - посредническо възнаграждение възлиза на размер на 3% /три процента/ с ДДС от договорената продажна цена за имота. Тоест посредническото възнаграждение без ДДС е в размер на 4 950 лв. В допълнение, въззивникът е изчислил цената на иска при възнаграждение за брокерски услуги дължимо от всяка от страните по сделката. За да подкрепи размера на иска си, въззивникът е следвало да представи доказателства, че би получил възнаграждение и от двете страни по бъдещата сделка. Такива доказателства не са представени и следва да се приеме, че би получил възнаграждение само от продавача на недвижимия имот. т.е. при евентуално уважаване на иска, уважената част следва да възлиза на 3% (три процента), без ДДС от договорената продажна цена за имота, а по отношение на останалата част, искът следва да бъде отхвърлен. Претендира разноски.

Софийски апелативен съд, действащ като въззивна инстанция, след като разгледа жалбата и обсъди събраните доказателства, приема за установено следното от фактическа и правна страна:

Първоинстанционният съд е бил сезиран с иск с правно основание чл.45 ЗЗД - деликтна отговорност в нейният специален състав по чл.105 ал. 3 Закон за защита на конкуренцията/ЗЗК/ или правилата по чл.10 от Закона за защита на търговската тайна /ЗЗТТ/

- при неправомерното придобиване, използване или разкриване на търговска тайна, а не както неправилно е посочено в решението – чл.79 вр.чл.82 ЗЗД. Независимо от това решението не е недопустимо, доколкото правната квалификация не се отразява на правилността на същото.

Ищецът твърди, че с ответника са били в трудовоправни отношения по силата на трудов договор № 206/12.06.2018 г. за периода от 12.06.2018 г. до 18.02.2019 г., като ответникът изпълнявал длъжността „Брокер на недвижими имоти“. Във връзка със заеманата длъжност при и по повод изпълнение на задълженията си ответникът получил пълен достъп до информация, представляваща търговска тайна за ищцовото дружество относно търговската му дейност. Ответникът също така подписал Декларация за конфиденциалност и лоялност, като декларирал, че се задължава да не разгласява фирмена тайна и информация, свързана с работата на дружеството, трети физически или юридически лица, която му е станала известна във връзка с изпълнението на договорните му задължения; декларирал е и, че през време на изпълнение на договорните си отношения с дружеството няма да развива конкурентна или сходна дейност с тази на дружеството, освен с изрично писмено съгласие от негова страна. Ищецът твърди също така, че ответникът е подписал и Декларация, която липсавала в трудовото му досие, съгласно която е уведомен, че всички оферти, които е набавил в срока на договора са изключителна собственост на ищеца, и че след прекратяване на трудовото правоотношение служителят няма право да привлича и да работи с тези оферти, нито лично, нито към друг работодател; декларирал е, че осигурените от него оферти са изключителна собственост на дружеството и се е задължил след прекратяване на трудовите си правоотношения да не осъществява контакт с лице собственик на оферта в „Арко имоти“ ЕООД, с цел привличането му като свой и/или като клиент за друг търговец, като се е задължил при нарушение на поетите от него задължения за въздържане от използване на поверителна информация, да заплати на дружеството всички претърпени вреди и пропуснати ползи. Въпреки това на 07.02.2019 г. ответникът регистрирал в Търговския регистър фирма с наименование „Имотът“ ЕООД, което е нарушение на поетите задължения да не развива конкурентна на ищцовото дружество дейност. Без разрешение ответникът изнесъл от дружеството оригинални документи, съдържащи търговска тайна, а именно Декларация за конфиденциалност, подписана от него, Договори за посреднически услуги, сключени с клиенти на дружеството, Протоколи за огледи, снимки на имоти, които били рекламирани за продажба. Ответникът се възползвал от неправомерно придобитата от него информация за клиентите на ищцовото дружество, като се е свързал с клиент на ищцовото дружество и е договарял в полза на новоучреденото си дружество и/или в своя полза. По този начин нарушил поетите от него задължения към ищеца и е осуетил сключването на договор и получаването на комисионно възнаграждение за следния недвижим имот: Еднофамилна жилищна сграда на два етажа с дворно място, находяща се в гр. ***, ул. „***“ № ***. Претендира сумата от 19139, 88 евро имуществена вреда под формата на пропусната полза, представляваща нереализираното посредническо възнаграждение в размер на 6% от обявената и офертирана продажна цена, по 3% и от двете страни по сделката, както и мораторната лихва върху дължимото обезщетение за периода от

10.01.2020 г. до 16.09.2020 г. в размер на 2610,01 лв.

Ответникът оспорва да е подписвал декларация за конфиденциалност и лоялност, както и посочената в исковата молба декларация, съгласно която всички оферти са изключителна собственост на ищеца. Твърди, че забраната за извършване на конкурентна дейност по време на действието на трудовия договор, както и след прекратяването му, е нищожна, тъй като засягало негативно конституционно признатото право на труд на гражданите, правото им на избор на професия и място на работа, поради противоречие със закона - чл.8 ал.4 КТ. Твърди, че детайлна информация за процесната оферта била публикувана на интернет страницата на Арко Имоти и респ. общодостъпна, поради което същата не е конфиденциална т.е. няма как да е разпространена незаконно от него.

От фактическа страна се установява, че между страните по делото е съществувало трудово правоотношение, по силата на трудов договор № 206/12.06.2018г., по силата на което ответникът е заемал длъжността „Брокер недвижими имоти“. Същото е прекратено на основание чл. 325, т. 1 КТ - по взаимно съгласие, считано от 19.02.2019г., видно от представена заповед на работодателя от същата дата.

След прекратяване на договора ответникът е регистрирал свое дружество на 07.02.2019г. като регистрирал в Търговския регистър фирма с наименование „Имотът“ ЕООД, имащо същия предмет на дейност като работодателя му до момент.

Видно от приложения н.а. за покупко- продажба №109, том I, рег. № 2182, дело 88 от 28.03.2019 г. на нотариус Г. Й. - Д., Е. А. Б. и Р. П. Б. са продали на К. Ф. Г. недвижим имот - еднофамилна жилищна сграда на два етажа с дворно място, находяща се в гр. ***, ул. “***” № ***, за сумата от 198 000 лв. Оферта за този имот е била качена видно от снимката на вътрешната IT система на ищеца още на 02.10.2018 г., под ID 31471 с офертна цена 318 998 евро и рекламирана от Арко имоти в различни канали, включително и YouTube.

Спорен по делото въпрос е дали сделката е реализирана с посредничеството на ответника и ако да - дали това му поведение представлява деликт, причинил вреди, под формата на пропуснати ползи - комисионната, която дружеството би получило при сключване на окончателен договор. В тази насока по делото са ангажирани:

1. ответникът е подписал декларация за конфиденциалност и лоялност, с която декларира, че през време на действие на трудовия договор с дружеството ще изпълнява безусловно поетите от него с декларацията ангажменти и отговорности, както следва: няма да разгласява фирмена тайна и информация, свързана с работата на дружеството, трети физически и юридически лица, която му е станала известна във връзка с изпълнението на договорното отношение; задължил се е да не изнася, укрива или унищожава документация и информация, свързана с реализиране предмета на дейност на дружеството, собственост на дружеството или трети лица, както и такива, които са необходими при разкриването на обективната истина и защита интересите на дружеството и неговите служители пред трети лица; през време на изпълнение на договорните си отношения с дружеството, няма да развива конкурентна или сходна дейност с тази на дружеството, освен с изричното писмено

съгласие от негова страна.

Автентичността на подписа, положен в процесната декларация за „декларатор“, е била оспорена от ответника и в тази връзка е било открито производство по реда на чл.193 ГПК. По аргумент за противното от разпоредбата на чл.193 ал.3 изр.2 ГПК тежестта за доказване на неистинността на оспорената декларация пада върху ответника, тъй като посоченият документ носи неговия подпис.

От заключението на депозираната пред първа инстанция на л.128 **съдебно-графологична експертиза**, прието от съда като обективно и компетентно дадено и неоспорено от страните, се установява, че ръкописният текст „Н. А.“, изпълнен под положеният за декларатор подпис в процесната декларация е изпълнен от ответника Н. Ю. Н. /с предишно фамилно име А./, както и че подписът за декларатор също е положен от ответника Н. Н.. В този смисъл подписът е автентичен.

2. в о.с.з. на 09.12.2021г. са разпитани св.К. /бивш директор на ищеца/ и Б. /продавача на къщата в ***/, чийто показания съдът кредитира като логично обосновани и вътрешно непротиворечиви, с изключение на частта досежно

Св. К. познава ответника, тъй като по негова препоръка бил привлечен да работи в компанията като брокер на недвижими имоти през м. юни 2018 г. През м. декември 2018 г. му направило впечатление, че има промяна в поведението му - системно не си изпълнявал задълженията да предоставя подписани договори с клиентите, като оправданието му било, че са забравени вкъщи или че са в колата и ще ги донесе. Впоследствие свидетелят стигнал до заключение, че Н. А. системно променял във вътрешната система на дружеството лични данни на клиентите, телефонни номера, за да не могат да бъдат достъпни. В началото на м. януари 2019 г. Н. А. заявил, че сключил договор за къщата в гр. *** и искал да се изгради допълнителна маркетингова стратегия, с по- голям бюджет, с която да бъде реализиран конкретния имот. Било направено заснемане и видеоклип, с които се рекламирал имота. Ответникът презентирал имота общофирмено пред близо 50 човека и споделил, че има отношения с продавача за неговата продажба. В края на м. януари 2019 г. А. лично му споделил, че разговарял с частно физическо лице - купувач, с което обсъждат параметри по сделката, както и детайли по подписване на бъдещ предварителен договор и как да се извърши сделката в следващия месец. В средата на м. февруари 2019 г. трудовото правоотношение с ответника било прекратено по взаимно съгласие. През м.март 2019г. свидетелят разбрал, че ответникът А. си направил собствена агенция и я регистрирал като юридическо лице, с което извършвал същата търговска дейност. Във фейсбук страницата на новата агенция било споделено, че посоченият имот със същите снимки, които били вече направени при ищеца, е продаден. Свидетелят заявява, че при подписване на трудовия договор всеки един служител, включително и ответника, били запознати, че ще спазват правилника за вътрешния ред. Дружеството подписвало два вида договори със свои клиенти, а именно бланкови стандартни договори и ексклузивни договори за представителство. Съгласно стандартния договор клиентът дължи възнаграждение на ищеца, ако последният е довел клиент, а ексклузивният договор задължава продавача да продаде единствено и само

на клиент на дружеството. За целта дружеството подписвало протоколи за оглед с потенциални бъдещи купувачи.

Св. Р. Б. познава Н. А. от 2019г. по повод продажбата на неговата къща в гр. ***.

Свидетелят заявява, че е продал къщата, но без намесата на брокер. Бил притиснат от банките, които искали да му вземат имота. Сочил, че не е бил клиент на „Арко Имоти“ ЕООД и не е сключвал договор за посредничество с тази агенция. Уточнява, че не е сключил договор с никоя агенция, като на всички брокери обяснявал, че продажната цена ще отиде за погасяване на кредита към банката, поради което той няма да плати комисионна на никого. Заявява също така, че купувачът на имота бил намерен случайно /по съседски/, тъй като родителите на съпругата на купувача живели на 4-5 преки по улицата на продавания имот. За целта свидетелят Б. разпространил лично, че имотът се продава, също така имало и банерче на оградата на къщата. Изяснява, че са идвали от различни агенции да си предлагат клиентите, като свидетелят обяснявал на всички еднозначно, че комисионна няма да плати. Заявява също така, че договор за посредничество не е сключвал с Н. А.. След като отишли при нотариус, им било съобщено какви документи се изискват и те /страните по договора/ си ги набавили сами.

Няма новопредставени доказателства пред настоящата инстанция.

При така установената фактическа обстановка съдът намира следното от правна страна:

Първо - искът е допустим респ. постановеното решение също е такова респ. доводът, релевиран във въззивната жалба е неоснователен. Неправилната квалификация не съставлява произнасяне по непредявен иск, съгласно трайната практика на ВКС. Ако решението е в рамките на заявените факти, въз основа на които ищецът е твърдял възникването на това право, то е допустимо и не подлежи на обезсилване като постановено по непредявен иск. Същото следва да бъде потвърдено при различна квалификация.

Според чл. 105 ЗЗК, увредените лица, вследствие извършване на нарушение по този закон, имат право да претендират по реда на ГПК обезщетение, като съставът на деликта съдържа не само нарушения по чл. 15 и чл. 21 ЗЗК, респ. чл. 101 и чл. 102 ДФЕС, а и всякакви нарушения на ЗЗК, вкл. на глава VII - "Забрана за нелоялна конкуренция", отнасяща се до нелоялните търговски практики. Съгласно чл. 105, ал. 4 ЗЗК, влязлото в сила решение на ВАС, което потвърждава решение на КЗК за установяване на извършено нарушение по закона, има обвързваща сила за гражданския съд относно факта на нарушението и нарушителя; такава сила има и решението на комисията, което не е обжалвано или жалбата срещу него е оттеглена. Обстоятелството, че обвързващо действие на влязлото в сила решение на КЗК е придадено само на тези решения, с които е установено нарушение на ЗЗК, означава, че разпоредбата е относима само към доказването на посочените в нея факти и не представлява условие за допустимост на исковото производство по чл. 105, ал. 3 ЗЗК. Законодателят е съобразил, че установяването на факта на нарушението често трудно може да се докаже от ищеца, а и обичайно изисква извършването на сложен фактологичен и икономически анализ. Затова го улеснява, като придава необоримо доказателствено

значение на положителното решение на специализирания орган за защита на конкуренцията - КЗК, с оглед притежаваните от него широк кръг от правомощия и инструменти за установяване на нарушението и нарушителя, същевременно освобождава съда и страните в иския процес от провеждане на доказване относно тези факти, както и забранява преразглеждането им. Следователно, чл. 105, ал. 4 ЗЗК има функция, сходна с разпоредбите на чл. 300 и чл. 302 ГПК - обвързване на съда от действието на акт на друг орган /вкл. съд/, с цел облекчаване на доказването в процеса и избягване на противоречивото разрешение на един и същи въпрос, като и двете посочени норми нямат отношение към допустимостта на иск, предявен по реда на ГПК

Горното тълкуване на правната норма е в съответствие с Директива 2014/104/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16.11.2014 г., транспонирана с изменението на ЗЗК /обн. ДВ, бр. 2 от 2018 г./, в съображенията за приемането на която изрично е посочено, че правото на обезщетение се признава на всички физически и юридически лица - потребители, предприятия или публични органи, независимо от наличието на пряко договорно правоотношение с предприятието - нарушител и независимо дали е налице предходно констатиране на нарушение от орган за защита на конкуренцията. В същия смисъл е и цитираната практика на СЕС по дело C-595/17, съгласно която правото на всяко лице, което счита, че е увредено от нарушение на правилата на конкурентното право, да иска обезщетение за претърпяната вреда, не зависи от предварителното установяване на такова нарушение от съответния орган по конкуренцията. Следователно отговорът на въпроса, по който касационното обжалване е допуснато, е, че разпоредбата на чл. 105, ал. 4 ЗЗК не е относима към допустимостта на иска за вреди - не съдържа предпоставки за допустимост на производството по чл. 105, ал. 3 ЗЗК и не е необходимо органът за защита на конкуренцията да е постановил акт за нарушение, за да бъде допустим подобен иск.

Второ - искът се основа на деликтна отговорност за вреди, а не на договорна такава, което не прави решението недопустимо, доколкото съдът не е излязъл извън диспозитивното начало.

В тази насока е решение № 50077 от 11.05.2023г. по гр.д. № 2835/2022г., Г.К., IV Г.О. НА ВКС, постановено по реда на чл.290 ГПК, съгласно което е възможно в трудов договор да бъде включена клауза, с която страните да се споразумеят, че ще се търси отговорност и обезщетяване на вреди не от неизпълнение на договорно задължение, а и за неправомерно поведение, стоящо извън съществуващата правна връзка, чиито резултат ще е нарушаване на правилата на конкуренцията - деликтна отговорност в нейният специален състав по чл. 105, ал. 3 Закон за защита на конкуренцията/ЗЗК/ или правилата по чл.10 от Закона за защита на търговската тайна /ЗЗТТ/ - при неправомерното придобиване, използване или разкриване на търговска тайна, но не и споразумение за неустойка за неизпълнение на задължението за опазване на конфиденциална информация. Вреда може да възникне по повод на актове и действия по см. на чл. 8 ЗЗТТ и чл. 1, ал. 2 ЗЗК, като реализирането на отговорността по гражданско правен ред не е обусловена от наличието на предварително развил се производство пред административен орган. Според чл. 105 ЗЗК, увредените лица,

вследствие извършване на нарушение по този закон, имат право да претендират по реда на ГПК обезщетение, като съставът на деликта съдържа всякакви нарушения на ЗЗК, вкл. на глава VII - "Забрана за нелоялна конкуренция", отнасяща се до нелоялните търговски практики, докато неустойката се различава от съглашение, с което се поема задължение за обезщетяване на вреди след тяхното настъпване, тъй като тя има обезпечителна функция и възниква преди изпълнението.

Имуществената отговорност на работника или служителя се състои в задължението му да обезщети вредите, причинени на работодателя при или по повод изпълнението на трудовите задължения. Обект на нарушението при отговорността по чл.203 КТ съставляват трудовите задължения на работника или служителя да пази имуществото, което му е поверено или с което в досег при или по повод на работата. Отношенията между работника или служителя и работодателя, които надхвърлят рамките на тяхното трудово правоотношение, не попадат в приложното поле на КТ (чл. 203, ал. 2 КТ).

В случая дружеството претендира, че са настъпили вреди не от неизпълнение на задължение, произтичащо от трудовия договор /прекратен по взаимно съгласие на страните/, а от неправомерно поведение по повод на актове и действия по см. на чл.1 ал.2 ЗЗК.

Жалбоподателят - ищец твърди, че между страните е подписана декларация за конфиденциалност и лоялност /л.11/, в която изрично е посочена информацията и данните, които следва да се считат за производствена и търговска тайна за него и за които е наложил забрана за разгласяване и/или предоставяне на трети лица, както и че за времето си на работа в дружеството ответникът, сега въззиваем, е имал достъп до такава информация, която е използвал и разпространявал в противоречие с правилата. В обжалваното решение правилно е прието, че процесното споразумение за конфиденциалност не са конкретизирани хипотезите на конфиденциална информация, тъй като такава конкретизиране е допустимо с оглед спазване на законовото задължение за неразпространяване на поверителна информация. Отговорността за нарушаване нормите за конфиденциалност по същността си е деликтна и съобразно разпоредбите на чл.105-106 ЗЗК за причинени вреди вследствие на извършени такива нарушения виновното лице дължи обезщетение в пълен размер, което обезщетение поставя увреденото лице в положението, в което то би се намирало, ако нарушението на правото на конкуренцията не е било извършено. Деликтната отговорност не предполага предходно облигационно правоотношение, а възниква при проявление на вредата и останалите елементи на фактическия състав, когато обективното поведение, причинявайки вреда, накърнява определено обществено отношение, регулирано с конкретна правна норма. Вредата като елемент от деликтната отговорност е следствие и зависимост от причинно-следствената връзка, породена от деликтното поведение. При наличие на вреда от деликт е налице измеримост и определеност, която се установява в съотношението на стойността на имуществото преди увреждането и след деликта.

В конкретния случай въззивният съд е дал неправилна квалификация на предявения иск като такъв по чл.82 вр.чл.79 ЗЗД, но е формирал законосъобразния извод за неоснователност на претенцията за дължимост на обезщетението за вреди. Конкретните вреди при наличие на

поведение в нарушение на споразумението за конфиденциалност и техният размер следва да бъдат доказани в процеса и да са резултат от недобросъвестното поведение на ответника по иска, и само в този случай за причинени вреди вследствие на извършените нарушения от виновното лице се дължи обезщетение в пълен размер, така че увреденото лице да се постави в положението, в което то би се намирало, ако нарушението на правото на конкуренцията и защитата на производствената и търговската тайна не е било извършено. **В случая недоказани пълно и главно остават елементи от фактическия състав на деликта, а именно - че именно ответникът е изнесъл и използвал поверителна за ищцовото дружество информация, свързана с офертата за недвижимия имот в гр. ***.**

От показанията на разпитания пред СГС св.Б., се изяснява, че последният, като собственик на имота в гр. *** е сключил договор за продажбата с купувач, но контактът между тях не е осъществен с посредничеството на ответника или друг брокер, а случайно - тъй като били съседи, притежаващи имоти на една улица - между двете страни по сделката е осъществен личен контакт на място, при посещение на имота в гр. *** от купувача, който е заявил, че се интересува от неговата покупка. Сам по себе си фактът, че за имота е намерен купувач и той е продаден, не води до категоричен извод, че именно ответникът е свързал свидетелят Р. Б. - продавач на имота с купувача по сделката. От друга страна информацията за този обект е била качена на страницата на дружеството като оферта за продажба т.е. публично достъпна за всеки купувач. Освен това както твърди продавачът, той е контактувал с няколко къщи за недвижими имоти и няколко брокери, като на всички е обяснил, че няма пари за комисиона от 3% и няма да плати такава, поради наличието на кредитни задължения към банка.

При съобразяване на доказателствената тежест за ищеца съдът е приел за неосъществили се онези правни последици, чийто правопроизводящ факт е останал недоказан в рамките на процеса, а именно - че ответникът е изнесъл и разкрил поверителна информация, станала му известна по повод на работата при ищеца, че същият е използвал тази информация, за да извлече облага за себе си, което от своя страна да е в причинно - следствена връзка с настъпила вреда за ищцовото дружество, представляваща нереализирано в негова полза посредническо възнаграждение от сделката.

Настоящата съдебна инстанция споделя напълно горните изводи:

Договорното ограничаване на разпространяването на поверителната за работодателя информация след прекратяване на трудовото правоотношение също е в свободата на договаряне (арг. от чл. 203, ал. 2, пр. посл. КТ, вр. чл. 9 ЗЗД).

Обяснението/основанието/каузата на задължението на работника/служителя към работодателя е в забраната за нелоялна конкуренция (чл. 19, ал. 2 от Конституцията и чл. 1 ЗЗК). Балансът между частния интерес (на работодателя) и на обществото е нарушен, когато поетото задължение е безсрочно. За валидното действие на клаузата е необходимо то да е ограничено със срок - аргумент от чл.46 ал.2 ЗНА поради сходство със случая по чл.41 ТЗ. Разумният срок определя особеностите на конкретния случай - според позицията на работника/служителя и характера на сферата, в която работи.

В този смисъл недоказана остава логично обоснованата верига от предположения и крайни

изводи, че вредите са резултат именно на поведението на ответника. Доказателствената тежест се носи от ищеца, който пълно и главно следва да установи наличието на всички елементи от фактическия състав на чл.45 ЗЗД.

Деянието трябва да е това условие, което с вътрешна необходимост предизвиква настъпването на отрицателната последица в сферата на увреденото лице. То трябва да бъде *condition sine qua non* за вредата, т.е. условие, без което вредата не би настъпила. И обратно, ако вредата би настъпила в сферата на едно лице, дори и ако деянието не беше осъществено, липсва причинна връзка между тях. Следователно, най-напред се прилага теорията за еквивалентността, въз основа на която следва да се отсеят тези фактори, без които вредата не би настъпила. Това обаче не е достатъчно, за да се реши въпроса дали има причинна връзка между деянието и вредата. Вредата следва обективно, необходимо, закономерно да произтича от деянието, както и да не бъде негово случайно следствие. За да има причинна връзка вредата трябва да бъде адекватна последица на непозволеното увреждане.

Адекватността е налице, когато деянието по своята природа е годно да доведе до настъпилия отрицателен резултат. Става дума за така наречената теория за адекватната причинна връзка, известна още като теория за относимата причина. Едно действие или бездействие представлява адекватна или относима причина, когато по своя характер е практически годно да причини вреда, подобна на тази, която е настъпила, т.е. ако при нормалното стечение на обстоятелствата би настъпила същата последица. Теорията за адекватната причинна връзка позволява извършването на преценка дали дадено деяние е причина за дадена последица. То не е причина, ако е напълно негодно да предизвика настъпилия резултат. Същевременно е необходимо да се има пред вид още едно важно обстоятелство. Преди да се осъществи в действителността, вредата като закономерна, необходима последица от деянието, следва да съществува като реално възможна или преди да настъпи следствието вредата съществува като вероятност, като потенциална възможност. Затова от значение са не само действията или бездействията, които превръщат тази реална възможност в действителност, но и тези, които създават реалната възможност. Затова при изясняване на причинната връзка е нужно да се отговори и на въпроса, дали резултатът е бил реално възможно следствие на извършеното деяние. Ако между дадено обстоятелство и резултата не може да се докаже една с по-голяма вероятност настъпила обусловеност, причинната връзка не бива да се приема за дадена. За да се изясни ролята на всяко от предшестващите следствието необходими условия за неговото настъпване, трябва да се види, дали те създават конкретна, реална възможност за това или я превръщат в действителност.

В обобщение причинната връзка е зависимост, при която деянието е предпоставка за настъпването на вредата, а тя е следствие на конкретното действие или бездействие на деликвента. Възможно е деянието да не е единствената причина за резултата, тоест вредата, да е предпоставена от съвкупното въздействие на множество явления/събития, едно от които е соченото в процеса за вредоносно такова, но това не изключва отговорността за деликт, а само определя нейния обем.

В хипотезата на чл.45 ЗЗД доказването на причинно следствената-връзка между

поведението на дееца и увреждането, чието обезщетение се търси, е за ищеца. Това значи, че той следва по пътя на пълно главно доказване да установи, че деянието е решаващо, вътрешно необходимо /не случайно/ свързано с резултата; в цялата поредица от явления причината да предшества следствието и да го поражда, като вредата закономерно да произтича от деянието. Деянието е необходимо условие за настъпване на вредата тогава, ако при мислено изключване на поведението на деликвента, тя не би настъпила, т.е. ако при това изключване неправомерният резултат не настъпи, следва да се констатира, че е налице причинна връзка между поведението на деликвента и настъпилия вредоносен резултат. Необходимо е обаче, причинният процес да се ограничи **до неговото типично, закономерно, а не случайно развитие. То е достатъчно условие, когато би причинило вредата само при обичайно стечение на обстоятелствата.**/така РЕШЕНИЕ № 9 ОТ 02.02.2018 Г. ПО ГР. Д. № 1144/2017 Г., Г. К., III Г. О. НА ВКС/ Именно тази връзка в случая остава недоказана пълно и главно.

Последно, но не и по значение се претендират пропуснати ползи - комисионата, която би се получила в размер на два пъти по 3% т.е. и от двете страни - продавач и купувач, ако договорът бе сключен с посредничеството на жалбоподателя.

С Тълкувателно решение на ОСГТК на ВКС № 3/12.12.2012 г. се прие, че при предявен иск по чл. 82 ЗЗД за обезщетяване на вреди под формата на пропуснати ползи, произтичащи от забавено изпълнение на задължение за изграждане на обект, трябва да съществува сигурност за увеличаване на имуществото на кредитора. Тази сигурност не се предполага, а кредиторът-възложител следва да докаже, че при точно изпълнение на задължението за изграждане на обекта със сигурност би получил увеличаване на имуществото си, като установи факта на създадени между него и трети лица правоотношения във връзка с този обект по повод ползването или разпореждането с него, които са били осуетени именно в резултат от забавата на длъжника или като установи, че при конкретните пазарни условия в периода на забавата е съществувала реална възможност за отдаване на обекта под наем, за получаване на доходи чрез използването му за осъществяване на търговска дейност или за изгодно разпореждане с него.

Според настоящия състав на САС това решение е приложимо не само по повод неизпълнение на договорно поети задължения, но и при вреди, под формата на пропуснати ползи, причинени от деликт т.е. тяхното настъпване следва да е сигурно и предвидимо. В случая липсва именно тази сигурност, доколкото всяка страна по един договор обикновено /но не винаги/ е представлявана от брокер на недвижими имоти. Затова и доколкото ищецът няма сключен договор с продавача Б. за неговото ексклузивно представителство при сключване на договор за продажба, получаването на комисиона от последния не е било бъдещо и сигурно събитие. От друга страна те не са намерили и представлявали купувача по сделката и няма ангажирани доказателства, че в периода около 28.03.2019г. /когато е сключен договора/ по сметка на ответника /или регистрираното от него дружество/ е постъпила сума в размер на 3% върху продажната цена от някоя от страните по договора /продавач или купувач/.

С оглед гореизложеното и при съвпадане изводите на първа и настоящата инстанции решението следва да бъде потвърдено.

На осн.чл.78 ал.3 вр.ал.8 ГПК жалбоподателят дължи в полза на въззиваемата страна направените по делото разноси в размер на 4680 лв., съгласно представения списък по чл.80 ГПК и доказателства за плащане.

Воден от горното и на основание чл. 272 от ГПК, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 260637 от 24.04.2023г., постановено по гр.д.№ 10006/2020 г., по описа на СГС, ГО, 9 с-в при правна квалификация по чл.45 ЗЗД вр.чл.105 ал.3 Закон за защита на конкуренцията/ЗЗК/ и чл.10 от Закона за защита на търговската тайна /ЗЗТТ/.

ОСЪЖДА „АРКО ИМОТИ“ ЕООД, ЕИК 175104569, със съдебен адрес: гр. София, бул. „Тотлебен“ № 5, ет. 3, адв. Д. С., **ДА ЗАПЛАТИ В ПОЛЗА НА** Н. Ю. Н., ЕГН *****, със съдебен адрес: гр. ***, бул. „****“ № **, ет. *, сумата от 4680 лв. /четири хиляди шестстотин и осемдесет лева/, представляваща направени разноси за явяване пред САС.

Решението може да се обжалва в едномесечен срок от съобщаването му на страните с касационна жалба пред ВКС.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____